

آبونه شرائلی : هر بر ایچون
سنه لکی (۴۰۰) الی ایللی
(۲۲۵) ، ممالک اجنیه ایچون
سنه لکی (۴۰۰) ، آلی آیللی
(۲۵۰) غروشدور.

نسخه سی ۷،۵ غروشدور .
سنه لکی ۵۲ عدددر .

اداره خانه : باب عالی جاده سندره
رشید افندی خانه

اخطارات
آبونه بدلی پشیندر .

مسلكه موافق آثار مع المنونیه
قبول اولتور . درج ایدله بن
یازیر احاده اولماز .

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

باش محرر
محمد ماکف

صاحب و مدیر
اشرف ادیب

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

الرشید

مر ۶ ۱ ۳ ۳۰ ۱ ۳ ۱

آدره س تبدیلنده آیریجه
غروش کوندرملیدر .

مکتوبلرک امضاری واضح
واوقوافلی اولسی وآبونه
صره نومروسی محتوی
بولونسی لازمدر

ممالک اجنیه ایچون آبونه
اولانلرک آدرسلرینک
فرانسزجه یازلسی رجا اولتور.

پاره کوندردلیکی زمان نهیه
دائر اولدینی بیلدیرلسی
رجا اولتور

اولمق واجبدر . سنلرینی تمثیل ایتمکده بولنان (دلیقانی) عنوانندن ده
آکلاشیلدینی وجهله قائلری غلیانی قیز وار کککلرک مکتب صیرالرنده
یان یانه ، یوز یوزه اوطورمه لرنده اخلاقی مهالک و محاذیر کورمه مک
یا قادینلری ارکک و یا خود ارککلری قادین تللی ایتک دیمکدر . کرچه
بویله ، یکی تلقلیر یوق دکادر ؛ فقط بویکی عصری تلقلیر ایلله ، فطرتک
اونلره اورمش اولدینی فرق دامغالرینی دیکشدریمک امکائی یوقدر .
فطرتک آیری آیری دامغالری اونلرده محکوک بولندجه آره لرنده کی
قرقلر ازاله ایدیللمه من . ازاله ایدیللمه من بوفرقلردرکه آره لرنده وقوعه کان
نامحرمانه تماس واختلاطلری مهالک و محاذیر اخلاقیه واجتماعیه ایلله
طولیدریر .

اقتصادی فائده لرده برلکده تحصیل ایتدیرلملرینی مشروع
قیله ماز . اخلاق علمدن مقدم اولدینی کی ، اقتصادی فائده لردن ده
مقدمدر . اخلاق ، اقتصادی فائده لر تأمین ایدم بیلیر . فقط اقتصادی
فائده لر اخلاقی تأمین ایدم من . اقتصادی فائده لر تأمین ایدم دییه
اخلاقی افساد ایتک ، قاش باپالم دیرکن کوز چیقارمق نوغدن بر حرکت
اولور . فضیلت اخلاقیه نک قیمتی اکلایانلرکنج قیزلرینی مختلط مکتبلره
کوندرمن . چونکه نتیجه نک فجاعتی کوریور و بیلور . شه سز ، قیز
وار ککلری آیری آیری مکتبلرده اوقوتمله تماس واختلاطلری منع
ایدلمش اولماز . یکدیکریله بیلشمک و بولیشمق ایستینلر هریرده
وهر زمان برله شیر و بولیشه بیلیرلر . بوجهت طوغری اولمله برابر ، علم
مؤسسهرلرینک بویله برلشمه و بولیشمه لر محل و واسطه اولمالری ده
علمک شرافتی نامنه نمی ایدیلجه چک پک مهم برکیفتدر .

بمی عقیف

اسبوعی

شوره اجتماعی

آماطولی آژانسک استخباراته کوره ،
ژاپونیا حکومتی عصری بوتون دانسلری
- اخلاقی افساد ایتدیکی ایچون - منع ایتشددر .

ژاپونیا دانسلرک
منعی

ژاپون ملتی اقصادی شرقک اک مترقی واک متمدن بر ملتی در .
ژاپون ملتی ترقی بولنده قطع مراحل ایدرکن ، عنعنات قدیمه و ملیه
سندن هیچ بر فدا کارلقیده بولنماشدر . ترقی ایچون نه درجه ده چالشمش
ایسه عنعناتی محافظه ایچون ده عین درجه ده چالشمش وهرایکی ساحه ده کی
سعی ده موفقیتله نتیجه لشمدر . بولمت ، بر آره لق ، برای تحصیل اوروپایه
طلبه کوندرمک لزومی حس ایتش و کوندرمش ایسه ده ، طلبه نک

قونوشدیرمق ایسه ، بومقصدک حصولی مکتبلری ، علم و قلری واسطه
اتخاذ ایتمه حاجت قالمشدر . قادینلر ایلله ارککلر آره سنده آیریلق ،
غیریلق ، یبانه یلق ، صاقینق ، صیقلمق کی حال و حرکتلرک یرلرنده
چوقدنبری یلار اسمکده بولندینی ایچون ، اونلری مکتب صیره لرنده
تماس واختلاط ایتدیرمک صورتیله آره لرنده آشنالق ، انسیت ، دوستلق ،
مقارنت ، فکر و حس وحدتلی حصوله کتیرمهک چالیشمق مدرسه
تعیرنجه (تحصیل الحاصل) . چالیشمق دیمکدرکه بوده بهوده بر
یورغونلقدن عبارتدر . اونلر آره سنده کی تماس واختلاطلر او درجه
تزايد وتعمم ایتشددرکه مانع اولمایه چالیشمق ، باشه چیقمایز . یرده
منع ایتسه ک ، کوکه چیقار ، اوراده برله شیرلر . کوکده مانع اولمق
ایستسه ک ، یره اینر ، اوراده برله شیرلر . دریالری تحت ترصد آله ق ،
صهرالره کیدرلر ؛ صهرالری محاصره ایتسه ک ، طاغله چیقارلر ،
طیاره اولور مافوق زمینه یوکسه لیرلر ، تحت البحر اولور زیر دریایه
اینرلر . اولر ، آبارتمانلر ییقیلسه محزنلره ، بودروملره کیررلر . مطلقا
ودائما برلشمک امکائی بولورلر . قادین وار ککلر آره سنده طانیشمه لر ،
بیلشمه لر ، دوستقلر ، آشنالقلر بودرجه تزايد وتعمم ایتش ایکن ،
یکیدن تعارف و تحباب واسطه لرینه باش اورمق لزومسز برکفتدر .
بو نتیجه هیئت اجتماعیه من ایچون بر شرف و مکتبلرمزده بو شرفدن
حصه دار اولمق ایسته یورسه ، شمدی به قادار آلمش بولندینی حصه شرفله
اکتفا ایتمه سی ده ها خیرلی اولور . اکر بو نتیجه لر ملته ، دولته ،
مملکته ، اخلاقه نافع و فائده لی نتیجه لر ایسه ، بو خصوصده ،
مکتبلرمزک ، ناملرینه آیده لر ، هیکلر رکز ایدمه چک درجه ده همتلری ،
غیرتلری ، خدمتلری واردر . بو اوغورده یکی یکی خدمتلر ایفاسنه
حاضر لایمق ایسته یورسه ، ملت و مملکت اسکی خدمتلرینی کافی کوره رک
فیابعد استراحت بویورمه لرینی صوک درجه نمی وحق استرحام
ایدیور ، فدا کار خادملرینک مهادی فعالیتلر ایلله بیپرانمالرینه کوکلی
راضی اولیور .

لطیفه یی بیراقرق بر آزدی قونوشلم ؛ دلیقانی قیز وار ککلری
مکتب صیرالرنده اختلاط و امتزاج ایتدیرمکده ، اوموز اوموزه
اوطورتمقده علمی و تربیه وی هیچ بر فائده یوقدر . بالعکس اخلاقی
واجتماعی مهالک و محاذیر ایلله لبالب طولودر . علمی فائده اوله جغفی فرض
ایتسه ک دخی ، علمی فائده ایلله اخلاقی تهله که تعارض ایتدیکی تقدبرده
تهله که نک دفی اوغورونده فائده دن وازچکمک ده ها بویوک بر فائده در .
علم اخلاقی ایلله مقید اولمق شرطیله نافعدر . اخلاق فاضله یه مقارن
اولمایان علم سوء اخلاقدن ده ها مهالک وده ها مضردر . علم قادینلرمزدن
ازل ارککلریمزه لازمدر . وهر ایکسینه علمدن اول اخلاق صاحبی

اوروپا سیات اجتماعی و اخلاقیه سی حامله عودت ایتمه سی ایچون نه کی تقیدات یا بمق لازم ایسه ، هپسنی یا بمقده اعظمی فعالیت کو سترمشدر . حق بر آراق ، مطبوعات ستونلرنده ، اوروپادن کلن اخلاقسنز قادین وار ککلرک ژاپون مملکتسه دخوللرینی منع ایتمدیکی ده اوقونمش ایدی . نه قادر شایان عبرتدبرکه اوروپا سیات اخلاقیه و اجتماعیه سنه قارش بویقوتاژ یاپان ژاپون ملتی سماری بر دین ایله متدین ده دکلدر . ادیان سماویه مک ارشادات و ایضاحاتی اولمقسنزین ، عقل واسطه سیله ، ترقی ایتمک ایستین ملتله انکل اوله جق و مترقی ملتلی تردی به سوق ایده جک اسباب و عواملی آکلامش و بوکی اسباب و عواملی مملکتسه ، ملتی میانه صوقامق ایچون هر تدبیری اتخاذدن کیری طور مامشدر . خفیف ملتله کوزلرینی بویایان ، حسلرینی اوقشایان ، فقط ایچین ایچین جانلرینه اوقویان (دانس) رذالت اخلاقیه و اجتماعیه سی منع ایتمه سی ژاپون ملتله اسباب و عوامل تردی به قارش بک شعورلی بک حساس بولندیغنی کو سترمکده در . ترقی ایتمک ایستین بر ملتله ، آنجق و آنجق عنعنات ملیه و فضائل اجتماعیه سنه اعظمی بر مربوطیت کو سترمک سایه سنده ترقی ایده بیله جک نه ژاپون ملتی بک جانلی بر مثالدر . عنعنات و فضائل اجتماعیه سنه قارش اهلکار طاورانان ملتله ترقی ایتمه سی - جکلرینه ؛ فجر کاذب کی بر فیض ترقی به نائل اولسه لر بیله ، ایر کیج تدنی و تردی ظلمتلری ایچنده قاله جکلرینه دائره بر چوق امثله تاریخیه وارددر . عندالایجاب تروتازه مثالدرده کو ستریه بیلیر فقط ، اول امرده عبرتین اولق لازم کلیر .

ژاپون ملتیه کندمنی قارشلاشدیرنجه ، علیهمزه چیقاجق مقایسه فرقلرندن مایوس اولماق امکان خارجده در . اونلر دانسلری تردی اسباب عواملندن عد ایده رک منعه چالیشیور ؛ بز ، بالعکس ، ترقی و تمدن و عواملندن تلقی ایده رک کندمنه مال ایتمک ایسته یورز . اونلر دانسلره جرم و دانس یاپانلره ده مجرم نظریله باقیور ؛ بز ، بالعکس ، دانس علمنده بولنانلری مجرم موقعنده کوریورز . شرق و غربک بر چوق ملتلی اخلاق و اجتماعیات ساحه لرنده ، رذالت عصریه حیاته هنوز کیره مش ایکن ، کیرنلرده - ماقبتک و خاتمتی آکلایه راق - اوحیاتدن تجرد و تباعد ایتمک چالیشیرکن ، بز ، یالکیز ، رذالت اخلاقیه ساحه لرنده عصری حیاته طوفرو عادتاً بیلدیرم سرغیله کیتمک ، یورومک و دائماً ایلری له مک ایسته یورز ، کوندن کونده بو طریقده سریع و متوالی خطوه لر آتمقده بولنیورز . ژاپونلرک عصری دانسلری منع ایتمکلی بر صیره ده بز نه لر یا بمقده اولدیغمنی مطبوعات ستونلرنده تعقیب ایده لم :

یازیور . بو خصوصده توحید افکار رفیقمنز : «فلوریه دکرز حماملرنده دکرز قادین ، ارکک قارمه قاریشیق کیره مه به جکلری و متار که سنه لرنده کی رذالتلرک دوامنه مسامحه ایده مه به جکی حقنده مقری کوی قائممقامنک بیاناتی مافوق بر مقام طرفندن عندی عد ایده رک مذکور دکرز حماملرینک کافی السابق [یعنی متار که سنه لرنده کی رذالتلره] سربست بولندیغنک علاقه دارانه شفاهاً تبلیغ ایلمش اولدیغنی ، حیرت و تأسفه یازیور .

مملکتسنزده کوک صالمش اولان مفاسد اخلاقیه و اجتماعیه نک متنوع واسطه لر ایله تعمیننه چالیشمقده اولدیغمنزه باقدنجه ، یا اظهار ایتمدیکنز ترقی آرزولرینک جدیتسنزلکنه ، یا خود اسباب ترقینک نه لر دن عبارت بولندیغنی بیلمه دیکمنزه حکم و یرمک لازم کلیر . نه اولیورز ، نر به طوغری کیدیورز ؟ . قادین وار ککلرک ، چیریل چیپلاق اوله رق مختلطاً ، مزوجاً ، مشترکاً بیقانه لری ایچون (فلوریه) ده دکرز حامی آجیلما سی و بوکا مقام ولایتجه مساعد ایده سی نه دیکمدر ؟ بادیه نشین قادین وار ککلرک چیریل چیپلاق کزوب یورودکلری وحشت وجهالت دورلرینه می رجوع ایدیورز ؟ اونلر ، ستر عورت ایتمک ایچون لباس بوله مدقلرینی ، فضیلت و رذیلت مفهوملرندن ده بی خبر بولندقلرینی بر معذرت مشروعه اولق اوزره سرد ایده رک کندیلرینی مؤاخذه دن قورتاره بیلیرلر . عجبا بز ، نه کی بر معذرت درمیان ایده بیله جکیز ؟ ایوم ، قیزیل باش طائفه سنک قادین وار ککلری ده سنده بر کره چیریل چیپلاق اوله رق قارمه قاریشیق بر آیین و بایرام یابدقلری سویله نیور ؛ عجبا بزده ، عصری اوپله بر حیاته می کیرمک ایسته یورز ؟ فقط ، اونلر هیچ اولمازسه موملری سوندیردکن صوکره قارمه قاریشیق اولیورلر مش ؛ بز کره شمسه ک جهانشمول ضیا و شعله لری آلتنده اجرای آهنک ایده رک اونلری ده فرسخ فرسخ کریده بیراق غیرته می دوشویورز ؟ فی الواقع ، اوروپانک بعض یرلرنده ده بوکی حالله ، بوکی حادثه لر یوق دکلدر ؛ فقط ، اونلر بونلری ترقی و فضیلت دکل ، تردی و رذیلت تلقی ایدیورلر . و اونلری بوتردی و رذیلت و ادیلرینه سوق ایدن ، ترقلرندن متولد غرورلریدر . ترقینک نتیجه سی ضرور ، غرورک نتیجه سی ده رخاوت و اهلکارلقدرد . شراب ترقی ایله سرمست اولانلرک موازنه اجتماعی لری بوزوق اولور . عجبا بز هانکی ترقیمزک سرمست ضرور و رخاوتی بز ؟ بز ، ترقی و فضیلت مفهوملرینه عاند تلقیاتمز عجبا نیچون دیکر ملتله تلقیاتنه آقیری دوشویور ؟

مکتبلرک امتحانلری ختام بولدیغنی جهته عصری توزیع مطافات کرک قیز ، کرک ارکک مکتبلری طرفندن مراسملری طرف طرف تیارولر ، مسامره لر ، نهاریه لر ترتیب اولونیور . طلبه و طالبات محنه لرده بالذات اوپونلری تمثیل

فلوریه دکرز حماملرینک کچن سنه لرده اولدیغنی کی بو سنده هرکس ایچون سربست اولدیغنی ولایتجه تحت قراره آلتدیغنی غزته لر
فلوریاده جیبیور
قادینه وار ککلر

§ صوك تلغراف غزتهسى مشترك تحصيل مسئلهسى حقنده يازديغى
بر مقاله ده دييور كه :

«آوروپا بدها وژى ويسيولوجى متخصصلى اون درت ياشدن يكرى ياشه
قادر اولان زمانى كنجلك ، بحران دورهسى اولارق قبول ايتكده درلر .
بوزمانلرده چوچقلىك حسياتلرینه حاكم اولمالارى امكان داخلنده دكلدر . اراده لرى
صوك درجه ضيف وهر حركتلرنده برتردد مشاهده ايدليلر . اوافق بر تأثير
واوافق بر تشويق كندلرینه سلامت ويا فلاكته ايسال ايدم بيلير . دنياك هر
طرفنده تالى تحصيلك مختلط بر طرزده اجراسنده محذور كورولمشر . سويه
اجتماعلى ، شرائط حيايى لرى بزدن چوق يوكسك اولان ملتلردن بر انتباه
خاصهسى آلامز ايجاب ايدر .

يكن كون دارالفنون مدرسلرندن برسى ايله قونوشويوردق . مصاحبه من
بو مسئله به تماس ايدر كچ ديدى كه «دارالفنون قيزلر قبول املر كرده صوكرا
مريساتمه محسوس بر درجده سقوط كوروزى . بوسفر تالى دهده مشترك
برتريه و برمه قارقارسق تحصيل و معلومات يارى يارى به ايشه چكى شبهه سزدر .
بلكه قيزلر ، اركلرله نسبتله چالشاچقلدرد . اخلاق مزينلر ككوندن كونه
آزالمغه يوز طوتديغى بر دورده بو طرزى قبول ايتك هر حالده ابي بر نتيجه
ويرمه چكدر .»

§ قيزلرله اركلرله بر آرده تحصيلانه طرفدار اوله جق كيمسه لرك
ظهور ايتمه سى ، بالعكس بر چوق لاييقلر ك بيله بونى محذيرلى كورمى
اوزرينه غزته لرك آنقره مخابرلى «قيزلر اركك ليسه لرى توحيد ايديله سه
بيله اركك ليسه لرينه مراجعت ايدم چك طالباتك قبوله مأذونيت
ويريلسى ايچون قوتلى بر جريان اولديغى ، اشعار ايتديلر .

بو تقديرده قيز ليسه لرى ده تدريساته دوام ايدم چك ، يالكز اركلرله
برلكده بولونمق ايتستين قيزلر اركك ليسه لرينه قيذوقبول اولوناچقلا
نه غريب بر طرز حل ا مع التأسف كوروليور كه بوتون ايشمز كوجز
قادين وار كك مسئله سى ا بوندن باشقه يايه جق صانكه هيچ برشى يوقش
كې متاديا بو مسئله لره اوغراشيورز . عجا باشقه برشى بيلميورمى يز؟

مكتبش قاروه اسكيشهرده چيان استقلال غزته سى يازييور :

« ۳۴۰ سنه سى معارف قيوداته نظراً ، بوسنه اسكيشهر
برجقلا ولايتى داخلنده كى مكتبدرده ۲۹۷۲ ذكور و ۱۲۲۶
اناث طلبه واردر . نفوس دائره سندن چيقاريلان ارقام قارشوسنده تويلر من
اورپردى . اسكيشهر كى مركزى بروضيتده و آز چوق ترقى و انكشاف ايتش
اولان بولايتده معارف لرك بوزدرجه سى حقيقه آغلانه جق بر حالدر . نفوس
قيدينه كوره موجود مكتبلى استيعاب ايتديكندن و بعض كويلر دهده مكتب
اولايدندن ۱۸۰۷۲ چوق تحصيلدن محروم سرريانه طولاشقده در .»

دكيزلرله بر تماشايوردى ، انشا ايديله ديكى؟
۲۷ مترو طول ، ۹ متره عرضه مالك اولوب
بش مربع مترو مساحه ده بر صحنه ايله اون
سكز لوجه سى و بر چوق پارتيره و قعلرى اولديغى ؛ باشده مفتى ولايت
اولق اوزره بعض كيمسه لر منعه چالشمش لره دهه موفق اوله مادقلىغى؟

ايدىيورلر . خانملرله بكار برلكده كان ، پيانو و سائر چاليورلر .
چوچقلىك موقيتله دانس ايتدكلى غزته لر طرفدن آليشلايور .
زابون ماق دانسلرى تردى و رذيلت تلق ايدم رك تحت ممنوعيته آليور ؛
بز ، مكتبلى قيزلر يرك ماهرانه دانس ايتمه لرى مدار مفخرت و مباهاات
تلقى ايدىيورزا بز ، علم و معرفتى اركك مكتبلى رنده فوتبول اوينامقندن ،
شرقى سويله مكدن ، كافى استقبال ، كيدنه تشييعدن عبارت تلق ايدىيورز .
قيز مكتبلى رنده ده دانس ايتمكدن ، كان و پيانو چالمقندن عبارت تلقيسنده
بوليورزا . آنك ايچون مات و ملكت علم و معرفت يوقسوللغنه دوچار
اوليور . بزم علم و معرفت يوقسوللغنز اقتصادى يوقسوللغنز دن ده
مدهش ودها مهلكدر . هنوز مكتب حياينده ايكن ، دانسلره
آليشديريلان قيزلى يارين هانكى قوت دانس حيايندن واز كچره
بيلير ؟ بوحيايه آتيلان قيزلى يارين هانكى جدى بر اركك تحت
ازدواجنه آليور ؟ عجا عالمه حياى سونديرمك و نسل منبلرلى قورقمقى
ايتستيورز ؟ .

معارف و كلى قيزلر ايچون ايرى مكتبلى كشادينه
قيزلرله اركلرله
مشترك تحصيللى
بودجه من مساعد اولما دى جتهله قيزلر كده
اركلرله برابر بر مكتبده قاريشيق اوله رق
اوقوملرلى ايتستيدىكى و بونك موافق اولوب اولمايه جق دارالفنون
مدرسلرندن صورمش اولديغى بوتون غزته لر يازييور .

قيزلر ايله اركلرلى مكتبلى رده برلشديرمك علم و معرفت محفللى دانس
محلى حاله كتيرمكدن بشقه برشى دكلدر . مسئله نك بوندن بشقه بر
نتيجه يه منجر اولمايه جق ايچوندر كه حيات اجتماعيه ده اك سربست اولان
اوروپا ملتلر نك بر چوقلى بيله ايشى بوزدرجه يه وارديرمه ي ايتستيه
مشلردر . بزبو خصوصده ، فوضويت سياسيه و اجتماعيه ايچنده بولنان
روسيه بولشويكرلى دكل ، حركت اجتماعيه سى منتظم و مضبوط ملتلرلى
تقليد ايتمه لى بز . مكتبلى رده كى تدريساتك تذبذبات و تشوشاتى يوزندن
ملك اولادى جدى بر تحصيلدن محروم بولنور كن ، مكتبسى لرك يوزندن
اطفال مملك سوراق او بولنرله افانه زمان ايدىيور كن ، مدرسه لر
سد ايديله رك بيكلرجه طلبه علوم ساحه تحصيل خارجنده قالمش ايكن ،
يا امام و خطيب مكتبلى رنه و يا خود التهايات فاكولته سنه قبوللرلى ايچون
وقوع بولان مراجعتلى ثمره سز قاليور كن ، خصوصى تحصيللر بيله
تحت ممنوعيته آلمش ايكن و معارف و كالتى بوضويت قارشوسنده اثر
تأثر كوسترمز ايكن ، تكفور طاغنده كيملر كه لرى اولدقلى ونه كى
بر مقصد تعقيب ايتدكلى بللى بولنمايان بر قاچ قيزك اركك ليسه لرينه
قبوللرلى ايچون وقوعه كن مراجعتلرندن وجد و هيچانه طوتيله رق
مطلوبلر نك اسماعى و كيفيتك بوتون قيزلرله تعميمى چاره لرينه باش
اورولسى طوعر سى بزم آكلايه جغنز معالردن دكلدر .

خلق بویله باشی صاریقلی و متعصب جهلانک اغوا آتیه قاپیلما دقلرینی
حائله لرله برابر سینه مایه کلک صورتیه اثبات ایتکه باشلادقلرینی وقت
غزته سنک دکزلی مخبری اشعار ایدیور .

دکزلیده انشا ایدیلن اویون محندن ملت و مملکته عجا نه کی بر
فائده بکله نیلیور ؟ بوکونکی نتیجه لر بوکی اویونلرک فائده لی اولدیغنی
دکل ، مضر و حق مهلاک اولدقلرینی کورتمکده در . چونکه اویونک
تزايد و توسع ایتدجه اخلاق و اجتماعیاترک تفسخ ایتدیکنی کوریورز .
مفتی افتدی اویون محلاک انشاسنه مخالفت ایتش ایسه وظیفه وطنیه سی
ایفایه چالیشمش دیمکدر . ردیلتک علینده بولمقی اگر تعصب و جهالت ایسه ،
لهنده بولنانلری هانکی صفت ایله توصیف ایده جگمزی بیله میورز .

راقینک ایچیلیمیه ده والی راشد بک مسکرات قانونی تدقیق
سربست اولدی ایتش ، قانونده ذکر ایدیلن بیرا ، لیکور
وامثالی تعبیری تفسیر ایله مش ؛ راشد بک ، راقی
قولانیلما یه جقدر دیه برنهی قانونی بولنما سنه بناء بیرا ، لیکور وامثالی
تعبیریه راقینک ده داخل اولاجغنی قرارلاشدرمش ؛ بوکا بناء آرتیق
راقی ده بیرا و لیکور کی سربستجه صاتیلا بیله جک و کیزلی جه فروخته
لزوم قالمایه جق ایتش . والی بک ، کیفیتی پولیس مدیریتده بیلدیرمش .
بناء علیه بوندن بویله راقی ده لوقظه وامثالی لرلده سربستجه ایچیلجه جک
ایتش .

راقینک سربستجه صاتیلوب ایچیلیمیه سنه رسماً مساعده ایدلمه سی
سر خوشلنک ینه مستولی بر مصیبت اجتماعیه حافی آلماسنی مستلزم برنوع
تشویق ماهیتی حائز اولمازمی ؟ ذاتاً محاطی بولندیغمز سائر مصائب اجتماعیه
بنیه موجودیتیزی صارصاجق درجه ده مدهش و مهلاک ایدی . اولرده ،
برده « ام الحباث » اولان مسکراتک انضامی صلاح و فلاح اجتماعیمزدن
بزه قطع امید ایتدیریور . سر خوشلق یوزندن اطفا ایدیلن چاتلرک ،
هتک اولان عرض و ناموسلرک مسکرات رسومی اولمق اوزره آله جغمز
بش اون لیرا قاندار قیمت و اهمیت حائز عد ایدلمه سی چوق شایان
حیرتدر . ترقی و تمدن اوغورنده نه قاندار چیرینیرسنه ق چیرینالم ؛
طوتدیغمز پول تدنی و تردی یولیدر . مستولی قولر ، وبا خسته لقلری
بزم اخلاقی و اجتماعی خسته لقلری درجه سنده مدهش و مهلاک دکدر .
او خسته لقلر کلوب کچیجیدر و اونلری تداوی ایده جک دو قنورلریمزد
واردر ؛ فقط ، اخلاقی و اجتماعی خسته لقلریمز پک مزمن بر حاله
کمشدر . نه قابل تداویدر ، نه ده تداویسنه چالیشجق اطباء وار .

آهیس صامیه قادیلرک (شیقاغو تربیون) دن نقلاً (ماتن) غزته سنده
اوقوندیغنه کوره ، لوندرده بعض آدملر بر
السنه لرینی تلویژ مدتدنبری ده قولته کینیش قادیلرک اوزرلرینه

فرصتی دوشورده رک بویا آتمق صورتیه البسلرینی لکله مکده درلر .
ضابطه بو آدملری دردست ایدمه یورمش . حق بو آدملرک ایزینه دوشن
بریولیس خفیه سنک زوجیه سی ، بیاض تولدن معمول فستانک ده سیاه
بویانمش اولدیغنی کورمشدر .

استانبول میخانه غزته لراستانبولده ایچکی ایچیله بیله جک یرلری
شهریمی اولیور ؟ کویسترن جدوللری ستون ستون نشر ایتدیله
سمت سمت همان بوتون بویوک جاده لرده ،
سوقاقلرده میخانه کشادینه مساعده ایدیلیور . مسکرات ممنوعیتک
الغاسی اوزرینه یدی بیک کیشینک ایچکی صاعق ایچون استانبول
ولایتیه مراجعت ایتدیکنی غزته لر یازیور . انسان بونلری ایشیتدجه
اینانه مایه جفی کلور . قوجه بر شهرک بویله میخانه حاله کلکی ملتزم
ایچون نه فجیع ، نه یوزقارده سی بر حادثه در . اگر عصری ترقی ،
عصری حریت و سربستقی هرکس بویله آکلایه جق و بویله تطبیق
ایدجه کسه ایشک صوکی اوزاق دکدر .

میخانه سی بوقدر بول مملکت دنیاک بریرنده اولماسه کرک . اقشام
غزته سی اولیله دیور :

« شوالده مسکراتک نره لرده صاتیلا جغنی دکل ، نره لرده صاتیلا جغنی
تعیین ایتلی . استانبولده یدی بیک صوچی بیله یوق . اگر یدی بیک مسکرا
تجینک هپسنه مرکون راقی مشتری لازمه بوتون استانبولک قادین ، ارکک
شاربالیل والنهار اولماسی لازم ... »

طبیعی بو کیدیشک صوکی اودر . برطرفدن میخانه لرک ، دیگر طرفدن
وثیقه لی فاحشه لرک ، چوق کچمکسزین ، استانبولی دنیاک الک ملوث بر
مملکتی حاله کتیرمسندن جداً قورقولور . بومدهش سقوط اجتماعینک
اوکنه کچه جک تدبیرلرک انخاضی آرتیق ضرورت حاله کلشدر .
مسکرات ممنوعیتی قالدیرانلر بو فجیع و قورقونج احوالی کورسونلرده
یادقلری شرک نه بویوک ونه مهلاک اولدیغنی آکلاسونلر . قانونده « علانی
سر خوشلق ممنوعدر . » فقره سنه بروسیله استخفاف اولمقدن باشقه
هیچ بر قیمت و بریله یور . بز هیچ شبهه ایتیزکه بویوک ملت مجلسی
آچیلیر آچیلماز بو فلاکت اجتماعیه نک اوکنه کچه جک تدبیرلر انخاض
ایدجه کدر .

آداب عمومی نک آطه لر ضابطه سنک دکزده برلکده بیقائمق ایستین
ارککارله قادینلره یاساقدن بحث ایتسی وار ککلرله
حافظه سی مستدی قادینلری آیری آیری لرلده بیقائمه یه مجبور طوموسی
دولایسیله اقشام غزته سی شدتلی اعتراضاتده بولونیور :

« بوکونلرده ، دیور ، پولیس تعینلری لیسته سنده حاجیلی ، حافظلی
بحثی براز فضله کچیور ، عجا استانبولی حجازیه چورمه جکر ؟ باهلم بودیچیک
یاسانی نره یه قدر واریر ، یارین باغچه لرده ، او برکون سینه مالرده قدیم برده لر
ظهور ایدر و « یاساق » سسلری ایشیدیرزمی ظن ایدیورسکز ... اگر

شرفی ، ناموسی پامال ایدن بدطینت لدر . بونلرک کینی اوغورنده قوجہ برملتک حریتی ، ناموسی فدا ایدیلیرمی ؟ حیائی آیاقلر آلتہ آلان بوحیاسزلرک دکنز بانولرندہ مشترکاً یوزمہ لرینہ ، بیقانہ لرینہ آطہ لر ضابطہ سنک ممانعتی پک حقلی ویک قانونی برمانعتدر . اگر ضابطہ من بونلرہ مساعده ایدرسہ او وقت قانونسزلق ایتیش اولور . ہم قانون جزا ، ہم تشکیلات اساسیہ قانونی ضابطہ منی آداب عمومیہ واحکام اسلامیہ بی محافظہ ایله مکلف قلمقده در .

بویاساقلری « شریعت صدالرینی ایشیدیرز کی کینی یاساق ، عد ایدنلر تشکیلات اساسیہ قانونندہ دولمزک دینی دین اسلام اولدیغنی ، بویوک ملت مجلسنک احکام شرعیہ نک اجرا وتنفیذنی درعهده ایتیش اولدیغنی انکارمی ایتک ایستہ یورلر ؟

صوکرہ بو اخلاقسزلقلرک منعی کوجوک مأمورلرک غیرتکشلکی صورتندہ کوسترمک ، انقلابی بو احوالک حامیسی کی طانمق بویوک مأمورلر وانقلاب ایچون نہ فائده تأمین ایدہ جکشنہ بزم عقلمزایر میور . بوقیل سسوزلرک مضرتدن وبویوک مأمورلرہ انقلابی خلق نظرندہ دوشورمکدن باشقہ برقیقی اولماز .

مملکتتمز مسلمان مملکتی در . ملتیز مسلمان ماتی در . حکومتیز اسلام حکومتی در . قانون جزا منر آداب و اخلاق عمومیہ نک محافظہ سنی آمردر . تشکیلات اساسیہ قانونمز احکام شرعیہ نک اجرا وتنفیذی ایله مجلس وحکومتی مکلف عد ایتشددر . شو حالده آمریقاده ممنوع اولان اخلاقسزلقلری ضابطہ نک منع ایتیشی الک اساسی وظیفہ سی اولمازمی ؟ بناء علیہ بو وظیفہ سنی ایفا ایتدیکندن طولانی آطہ لر ضابطہ سنی مؤاخذه وخلق بو مأمورلرہ قارشی حرکتہ دعوت هیچده طوغرو دکلددر . هله برمبعوثہ اصلا یاقیشماز .

آنقرہ غزته لرندن برینک یازدیفنه کوره آناطولیده
آنطولیده میسور تورک کنجلیرنی یتیشدیرمک مقصدیلہ مختلف یرده قلوبلر
قلبیلری آچق ایچون بوندن یکریمی کون قدر اول مستر (جیمس)
نامندہ بر آمریقائی معارف وکالتہ مراجعت ایتیش ،
تکلیفاتہ بولونمش . معارف وکالتی تکلیفات واقعہ بی تدقیق ایدہ رک یالکیز
انسانی (۹) مقصدلر تعقیب ایتدیکنی سویلہ یلن آمریقائی یه ، یازہ تورک لرم ویرلک
وہیت ادارہ تورک کنجلیرندن مرکب اولق اوزرہ موافقت ایدیلہ ییلہ جکنی
جواباً ییلدیرمش . آمریقائی راضی اولمش ، آناطولیده آلتی قلوبک آچلماسی
ایچون (۵۰) بیک دولارایستہ لیش . آمریقائی شمدی آمریقایہ دونوبورمش .
کچنلرہ طنین غزته سی کنج خرستیالر جمعیتنک آناطولیہ نک کویلرینہ
وارنجہ یه قدر شعبہ لآچسنی ، سلا نیکی صبیحہ ذکر یا خانمہ تورک اوجاقلری
کنج خرستیالر جمعیتنک وظائفنی درعهده ایتیشی توصیه ایدیورلردی . عجبا
اوشریاتک بو تشبث ایله علاقہ سی یوقیدر ؟ صوکرہ ، قلوب آچق ایچون
داخلیہ وکالتہ دکلدہ ، معارف وکالتہ مراجعتک معناسیہ آکلاشیلہ میور .
باقلم ، اوشریات وبو تشبثلر نرہده قرار قیلہ جتی !

بز آداب و اخلاق ایشلرینی مناقشہ ایدیورسہق بو ، استانبول پولیسنی مداخلہ ایتدیرمک ، اسکی اصول اوزرہ عائله آرہ سنہ ضابطہ نک برونی صوقدیرمق ایچون دکلددر . رمضانده کی اوروج کی بودہ کیز یاساغی ده کوجوک مأمورلرک غیرتکشلکندن عبارتدر ... انقلابک تورکیہ ده کبرتمک ایستدیکنی روح ، بو روحدر . . . مهم « تحذیش اذہان » ترکیبی کی ، مهم « آداب عمومیہ » لایفردیسی ده ماضی یه قاریشدی . دکنز بانولرندہ غیرتکشلک کوسترمکله ، استانبول ضابطہ سی بزم صوک زمانلرہ آثارشی درجہ سنی بولان ضبط وربطنده کی نقصانلری عفو ایتدیرمہ . استانبول مقاماتہ خلیفہ حکومتک ممثلری اولماقلرینی خاطر لاتیرز و بزم « شریعت ! » صدالرینی ایشیدیرز کی اولان بویوک « یاساق ! » لرہ باش اورمقدن گندیلرینی تحذیر ایدرز . خلق هنوز انقلاب روحنی حس ایتہ مش اولان بو غیرتکشل مأمورلرہ قارشی عکس العمل کوسترمی ، باغیرمالی ، شکایت ایتلی .

شیمدی برده آمریقاده دکنز بانولرندہ بیقانمق ایستہ یلن ارکک وقادینلر حقندہ آمریقا حکومتک اتخاذ ایتدیکنی تدابیری کورہ لم . فرانسه نک اک بویوک محرر لرندن اولوب بر جوق زمانلر آمریقاده بولونان بر ذات (تان) غزته سندنہ « بیقانان قادینلر » سرلوحہ سیلہ نشر ایتدیکنی بر مقالہ ده دیورکہ :

« جامہیر متحده آمریکا ، کہ دنیانک اک متمدن و اک حر مملکتی در ، حریت تلقیسندنہ اوروپادن اولسبجہ فرقلی بر نظریہ یه مالکدر وحریت بورادہ استراحت عامہ نک تأمین ایچون بر جوق خصوصیاتہ پک مفید اولہرق قبول ایدیشدر . مثلاً صیجاقلرک اک بویوک شدتہ حکمفرما اولدیغنی شوموسندہ آمریقا دکنز حاملری کورولہ جک برشیدر . مملکت ساحلرینک بر اوجندن او بر اوجنہ قدر موجود اولان حاملرہ قادینلرہ ارککارک برآرہده بیقانماسی صورت قطعہ ده ممنوعدر . فقط ممنوعیت بوقدرلہده قالا یور . دکنزہ کیرمکک اولان قادینلر ایچون (بانو) تسمیہ اولونان و صودن چیققدن صوکرہ وجودک بوتون خطوط واشکالی کوسترن ائوابلرہ یاساقددر . کییلہ جک دکنز قوستومی مطلقاً کورکی ، قوللری قابل وائتاری طرزندہ ، بدنہ پایشماہجق برشی اولاجقددر . ملہ چوراب مجبوریدر . آمریقا قادینلری وقیزلری اخلاق عمومیہ نامنہ باجقلرینی و آیاقلرینی هرکسہ چیپلاق اولہرق کوستیرمکدن منع ایدیشلرددر . »

پارسده (سن) نہری اوزرندہ موجود حصارہده قادینلرہ ارککارک مشترکاً کیرمی منع ایدیشدر .

کورولیورکہ حریت شخصیه نقابی آلتندہ ارتکاب ایدیلک ایستہ یلن رذالتلرہ قارشی الک مدنی عد ایدیلن حکومتلریلہ برطاقم تدابیر مانعہ اتخاذ ایتیشلرددر . خرستیان ملتک منع ایتیش اولدیغنی مشترک دکنز بانولرینی بزم مسلمانلرک تجویز وبونی منعه تشبث ایدن ضابطہ منی مؤاخذه ایتہ منر ناصیل اولور ؟ اوت ، « آداب عمومیہ » یی ماضی یه قاریشدیرمق ایستہ یلن برطاقم کیمسہ لر وارددر . فقط ملت « آداب عمومیہ » سنی فدایہ قطعاً راضی دکلددر وفدا ایتہ یه جکدر . فرنکلرہ قوجاق قوجاغہ دانس ایدن ، دکنز بانولرینی برلکده یایمق ایستہ یلن برطاقم اخلاق دوشکونلرینک بونجیب ، بو اصل ملت ایله نہ مناسبتی وارددر ؟ بونلر ملتک یوز قارہ سیدر . بونلر ملتک اک مقدس بر حق اولان حریتی سوہ استعمال ایدن اخلاق طولاندیر یجیلیدر . بونلر ملتک حیثیتی ،

بر قسمنك احضاری ، بر قسمنك ابتداء داخل وخارج اوله رق ایکی به تقسیم ایدیلدیکنی کورددم .

رائف افندی (ارضروم) — صحنه واردر .
واصف بک (دوامله) — اوت ، مدرسه سلیمانیه ده ، صحنه واردر .
ابتدائی قسملره احضاری صنفلرینه یعنی تصیرلری وجهله احضاری صنفلرینه اولجه ده عرض ایتدیکنم وجهله قطعی اوله رق معارف پرانیبی نقطه نظرندن البته موافقت ایدمه زدم . اولنرک احضاری صنفلرینی الفا ایتدم . کندی ابتدائی قسملرینه نقل ایتدیردم . ابتداء داخل وخارج ، صنفلریله ، پروگراملریله ، مفردات درسلیله ، معلملریله ، قادرو لریله ابقا ایدیلش و بوگون موجوددر .

تورکیا بویوک ملت مجلسی ضبط جریده سی — قرقنچی اجتماع — ۱۷ نیشان ۱۳۴۰ پنجشنبه — ایکنچی جلسه — صحیفه ۹۲۱
ایشته معارف وکیلنک ملت کرسیسنده کی بیانات رسمیه سی عیناً بویله در . لکن تطبیقانه بویانات رسمیه نك خلافت حرکت ایدیلش اولدیغنی کله جک هفته ایضاح ایدمه جکیز .

صوکره واصف بکک الهیات فا کولته سنك درسلی حقنده کی بیاناتی ده یته او صحیفه ده عیناً شویله در :

« آرقداشلر ! الهیات فا کولته سی ایچون متخصصلرک یادیغنی پروگراملرده ، او پروگراملری بالخاصه سید بک افندی به ترک ایتشم . فقه ، فقه تاریخی ، کلام ، کلام تاریخی ، حدیث ، حدیث تاریخی ، هپسی موجوددر . خلاصه بوتون سلیمانیه مدرسه سنده اوقونان درسلی موجوددر . »

الهیاتده کی درسلیک بو بیانات رسمیه به تماما توافق ایتدیکنی ده ایضاح ایدمه جکیز . (فقه) و (کلام) درسلی یوقدر . یالکیز تاریخی واردر .

منظوم ترکیبسانک
ملفوظ غمخیزی
کاظم قره بکر باشانک بو مسئله حقنده غزته لره وقوع بولان بیسانانندن بعض فقره لرینی عیناً نقل ایدیورز :

« کرچه قادین — ارکک مساعی مشترکسی بزده ده موجود ایسه ده ، بو هنوز کویلمزده نیجلی ایدمه بیلور . کویلمزده ، احتیاجک سوقیه قادین ، ارککک یانی باشنده جالیشقله برابر یته قهومیه کیتیز . شهر حیانتزده ایسه قادینک اقتصادی ساحه ده ارکککک تشریک مساعی به باشلاماسندن اوله ، بالوره ، بارلره کیتیه سی ترقیه و اقتصادی مفکوره به مفید اولماسه کرکدر . قادین وارککک مساعیسی مطلقاً بر « ایش بولوی » تفریق ایتلیدر . هر ایی صنف بو سایه ده ده منتظم و منبر ایش کورورلر . بن ابتدا خانلرک اقتصادی ساحه ده کندی برلرینی اشغال ایدمه بیلش اولدقارینی کورمدیکه دیکرلندن قائده او عیایورم .

انکایز تربیه طالمری ، انکایزده تحصیل کورن قادینلرک عددی جو غالدقه قوجه بولامادقلرینه اظهار تأثر ایدیورلر . ایش بولومندن اول کنجکک حسیاتی قولایجه بربرلینه عکس ایتدیره بیلجک اولان ابون قیدندن آزاده اشتراکک دوغورایله جکی املی محذورلر ، قورقورلورکه خلک قیزلرینی فضله تحصیلدن تحذیره منتهی اولماسین !

سبیل الرشادک هر قارئ لافل ایکی کیشی بیدها آتونه قیدایدرسه بجمعه منک نشری خصوصنده بک بویوک لطفده بولونمش اولورلر .

شهرزاده باشی : اوقاف اسلامیه مطبعه سی

صوکره تلغراف غزته سنده (تربیه من) سرلوحه لی و نورکی قورناره من برهان آصف امضالی بر مقاله ده غریب بر طاقیم مطالعات نه ایسمه !
درمیان ایدیورلر . محررک غریبلا شحق ایچون اک صوکره توصیه سی شودر :

« معارف وکیل بکک و آرقداشلرینک بوکونه قدر امال ایدیلان لاتینلره قدیم یونانیلری لیسه پروگراملریته صوقلری لازمدر . تورکی محو ایدن مدرسه نك ییقیلدیغنی کونلرده آوروپای آوروپا یان هومانیت تحصیلنک مملکتزده درحال تطبیقی ایستیورز . باشقه درلو تورک یکرمنجی عصره کوره دوشونه میه جکی کی یکرمنجی عصره کوره حس ایدمه میه جکدر . »
ماقی غریبلا شحقیرمق ایسته یلنرک هپسی بویله ایچلرینی طیشاری به دوکسه لر چوق ای اوله جق ! ملتک بو قبل یازیلردن آله جفی عبرت وانتباه البته چوق بویوکدر .

آذربایجانک
روسی
یکی قافقاسیا غزته سی یازیور :

« آذربایجانک آراس بوی ، شیروان ، موغان ، میل ، باکو و لنگران جهتلری روسلا شدر یلقنده در . موسقوانک قانلی ایمبرالیستلری بونی « استثمار اراضی » آدیله حیا سزجه سنه اجرا ایدیورلر . شیمدی قزیل روسیه چار روسیه سنك قانلی سیاستنی دوام ایتدیریورز . اگر ایکنچی برانقلاب ، یکی بر قیام و مبارزه حرکتی اولمازسه بومدهش سیاستده قارشیمی آلتما یاجقدر . روسلر آذربایجانک قلبکاهی اشغال ایدمه ده او طوراجق ، اهلینکده اکثریتی تشکیل ایتمهک باشلا یاجق در . بوزمان مملکتک بوتون مقدراتی رسماً اولنرک آئنده اولاجانی کی دینی ، دلی ، مدنی ، عادات و عنعناتی ده ده کیشه جک و آذری تورککی بوروس ده کزی ایچریسنده آریوب کیده جکدر . ذاتا ملت نه در ؟ ملت نه کی بر جمعیه دیرل ؟ بو سوآله جواب ویره ییلنرک دیلر ، یازیز ، عادات و عنعناتیز ، تاریخ و مدنیتیز بر جمعیه بر ملت دیه میه جکری طبعی در . ایشه آذری تورکککنه ملی وارلقی ، ملی شخصیتی ، ملی موجودیتی ، ملی سیما و خصوصیتی غیب ایتدیرمک ایسته یورلر . بونی هرکس کورملی ، آذری تورککینک وجدانندن قویان فریادی هرکس ایشیتمه لیدر . چاره .. الک قطنی و قطنی چاره لازمدر . واون بش ییل صوکره هر بلرک اسپانیا اوزرنده حاکیتلرینی نه قدر آرزو ایدن بولنورسه آذربایجانک ملی بر یورد اولدیغنه ده یالکیز اوقدر اینا فالر بولنور . آذربایجان سیاسی ، اقتصادی ، عسکری حاکیتی غیب ایتشد . فقط شیمدی ملی وارلقی ، ملی شخصیتی ، ملی موجودیتی دخی غیب ایدیور . مدنیت نامنه ، انسانلقی خاطرینه تورککک واسلاماق ناموسنه بوکا چاره ، همده الک قطنی و مؤثر بر چاره لازمدر . »

مدرسارک ابفاسی
مقننه بیانات رسمیه

معارف وکیل واصف بکک دارالخلافه لری قادرو لریله ، درسلیله ، مفردات پروگراملریله ، معلملریله عیناً ابقا ایتدیکنی ملت مجلسی کرسیسنده علناً سویلیوب سویله مدیکی بر مسئله اولمشدی . اخیراً بو مذاکرانی احتوا ایدن ضبط جریده سی ألمز کچمش اولدیغنی جهته معارف وکیلنک بیاناتی عیناً نقل ایدیورز :

« ... ایتدم ! بکا شرمیه و کالتندن دور ایدیلن قادرو لریله ، درسلیله ، مفردات پروگراملریله عیناً ابقا ایتدم . ده نه ایستیورلر ؟ آرقداشلر ، یالکیز بو دارالخلافه مدرسه لرده احضاری صنفلر کورددم . پروگراملرینی تدقیق ایتدم .